

СМИРНОВА

Надія Вікторівна
muzaurania@mail.ru

УДК 338.4

НОВІТНІЙ АСПЕКТ КЛАСИФІКАЦІЇ ТРАНСФЕРУ ТЕХНОЛОГІЙ

A NEW ASPECT IN THE CLASSIFICATION OF TRANSFER TECHNOLOGIES

викладач, голова
предметної комісії
економічних дисциплін,
Криворізький коледж
Національного
авіаційного
університету

У даній статті розкрито новітнє бачення класифікації трансферу технологій зважаючи на різноманітні напрями застосування цього механізму. В ній викладено результати аналітичного дослідження можливих видів трансферу технологій і їх класифікаційних груп; надане авторське трактування терміну «трансфер технологій». На основі згрупування світового досвіду щодо можливих напрямів використання механізму передачі технологій розроблено його класифікацію за чотири групи, визначено особливості кожного з видів.

В даній статті розкрито новий погляд на класифікацію трансфера технологій в соответствии с различными направлениями применения этого механизма. В ней изложены результаты аналитического исследования возможных видов трансфера технологий и их классификационных групп; представлена авторская трактовка термина «трансфер технологий». На основании обобщения мирового опыта относительно возможных направлений использования механизма передачи технологий разработано его классификацию по четырем группам, определены особенности каждого из видов.

This article revealed a new perspective on the classification of technology transfer in accordance with the different areas of application of this mechanism. It describes the results of an analytical study of possible types of technology transfer and their classification groups; presents the author's interpretation of the term "technology transfer". On the basis of generalization of international experience regarding possible uses of the technology transfer mechanism developed his classification into four groups, defined characteristics of each species.

Ключові слова: трансфер, трансфер технологій, технологія, інновація, вид, група, класифікація

Ключевые слова: трансфер, трансфер технологий, технология, инновация, вид, группа, классификация

Keywords: transfer, technology transfer, technology, innovation, type, group, classification

ВСТУП

На сучасному етапі розвитку науково-технічного прогресу ефективність функціонування організацій багато в чому залежить від залучення ними новітніх технологій, досягнути чого можна через їх трансфер, а саме передачу від розробника до замовника.

Попри те, що не існує однозначного погляду на сутність і призначення трансфера, не існує і остаточно сформованої класифікації технологій і, відповідно, їх трансферу.

Так, Д. Вудфорд виділяє такі види технологій, як технології одиничного, масового і безперервного виробництва. В той час, як Д. Томпсон розглядає багатоланкові, посередницькі і безперервні технології. [2; 27] Оксфордський фінансово-економічний словник, в свою чергу, поділяє трансфер технологій на поточний і капітальний. [3; 245]

Отже, не існує остаточної класифікації технологій і їх трансферу.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Отже, зважаючи на те, що не існує єдиної

класифікації технологій і, відповідно, їх трансферу, не можна однозначно визначити практичну сферу його застосування. У відповідності до цього метою статті є викладення результатів теоретико-методологічного дослідження щодо створення найоптимальнішої класифікаційної основи трансферу технологій, зважаючи на особливості їх практичного застосування.

РЕЗУЛЬТАТИ

Виходячи з того, що не існує єдиного погляду на класифікацію трансфера технологій, останній можна визначити як передачу знань, методів і способів виконання сукупності дій із досягнення певної мети.

У відповідності до того, що сфери застосування трансферу технологій можуть бути різноманітними, можна визначити такі його види:

- ✓ трансфер технологій обслуговування – передача новітніх методів організації обслуговування обладнання, виробничого процесу чи суб'єктів готельної індустрії;
- ✓ трансфер управлінських технологій – це

передача методів і способів впливу керуючої системи на керовану;

✓ трансфер виробничих технологій – це передача інноваційно-організаційного способу організації виробничого процесу від розробника до замовника з послідуочим промисловим впровадженням як на комерційній, так і на безоплатній основі;

✓ трансфер технологічних комунікацій – це передача алгоритму організації взаєморозташування технологічних об'єктів комунікаційних систем;

✓ юридичний трансфер – передача досвіду щодо переселення населення з одного регіону країни до іншого; переведення норми одного закону в інший [1].

Виходячи з того, що технології бувають нові та діючі, може бути трансфер інноваційної технології і трансфер існуючої технології. Під трансфером інноваційної технології прийнято розуміти передачу організаційно-технологічного нововведення від розробника до замовника згідно з умовами договору розробки з послідуочим виробничим впровадженням як на комерційній, так і на безоплатній основі; під трансфером існуючої технології – передачу організаційно-технологічної розробки одного виробничого підрозділу іншому.

У зв'язку з тим, що існує безліч об'єктів інноваційних технологій, можна виділити стільки ж видів їх трансферу:

✓ фінансовий трансфер – переказ грошей за кордон; переведення валюти однієї країни в валюту іншої за курсом;

✓ банківський трансфер – те саме, що і фінансовий;

✓ технологічний трансфер – передача новітньої чи вже існуючої технології від розробника до замовника або від одного підрозділу до іншого.

В свою чергу доречним буде поділити даний вид трансферу на три види або виділити в залежності від напрямку передачі:

- внутрішній трансфер – передача організаційно-технологічної новації від розробника до замовника в середині країни або від одного підрозділу підприємства іншому;

- зовнішній трансфер – передача новації, способу чи методу організації виробничого процесу від розробника до замовниками, що є резидентами різних країн або від одного підприємства іншому в межах однієї країни;

- диверсифікований трансфер – передача організаційно-технологічної новації від однієї галузі промисловості до іншої (наприклад, форма оплати праці з урахуванням коефіцієнту трудової участі, методи заощадження електроенергії і паливних матеріалів).

✓ управлінський трансфер – передача методів та способів організації системи взаємовідносин керуючої і керованої системи;

✓ маркетинговий трансфер – передача

маркетингових комунікаційних технологій (нових видів рекламних звернень і методів стимулювання збуту) від їх розробника до підприємства-замовника або від материнської компанії філіалу.

В залежності від видів регіональної інноваційної політики виділяють:

1. Регіональний трансфер технологій – це процес обміну технологіями між і в середині господарюючих суб'єктів. У будь-яких варіантах цього трансферу відбувається розвиток внутрішнього ринку регіону: створюються нові види товарів і послуг, зменшується рівень безробіття, зростають податкові відрахування, вирішуються соціально-економічні проблеми регіону.

В свою чергу регіональний трансфер технологій може бути у вигляді:

✓ Трансферу спеціальної технології, що допомагає вирішувати технічні і технологічні, а вже на їх основі і соціально-економічні проблеми певної галузі, виробництва чи конкретного господарюючого суб'єкта;

✓ Трансферу унікальної технології, метою якого є організація виробництва нової продукції і надання послуг в середні регіону, а за відсутності попиту на неї, реалізація даної продукції в інших регіонах;

✓ Трансферу універсальної технології, спрямованого на використання досягнень науково-технічного прогресу у декількох галузях господарства;

✓ Доповнюючого (компліментного) трансферу, який надає його учасникам можливість виробляти продукцію на основі їх спільного обміну інноваціями;

✓ Корпоративного трансферу всередині господарюючих суб'єктів

✓ Трансферу високих технологій або макротехнологій, який може здійснюватися тільки за умови міжрегіональних або міжнародних проектів, оскільки власником таких технологій є міжрегіональні науково-дослідницькі комплекси, міжнародні корпорації чи окремі країни.

2. Міжрегіональний трансфер технологій визначається як спільна діяльність економічних, правових, керуючих структур, господарських суб'єктів і інститутів декількох регіонів. Функціонування такого трансферу забезпечується єдиним правовим полем і єдиними нормами спільного бачення економічної і господарської діяльності країни.

3. Міждержавний і транснаціональний трансфери технологій засновані на розвинутих політичних, економічних, гуманітарних і науково-технічних зв'язках між країнами. Створення політичних, економічних, міжнародно-правових умов обміну технологіями є компетенцією державних органів влади і її інститутів, але у певній мірі залежить від самостійних зусиль регіонів.

Отже, трансфер технологій можна класифікувати за наступними ознаками (рис.1).

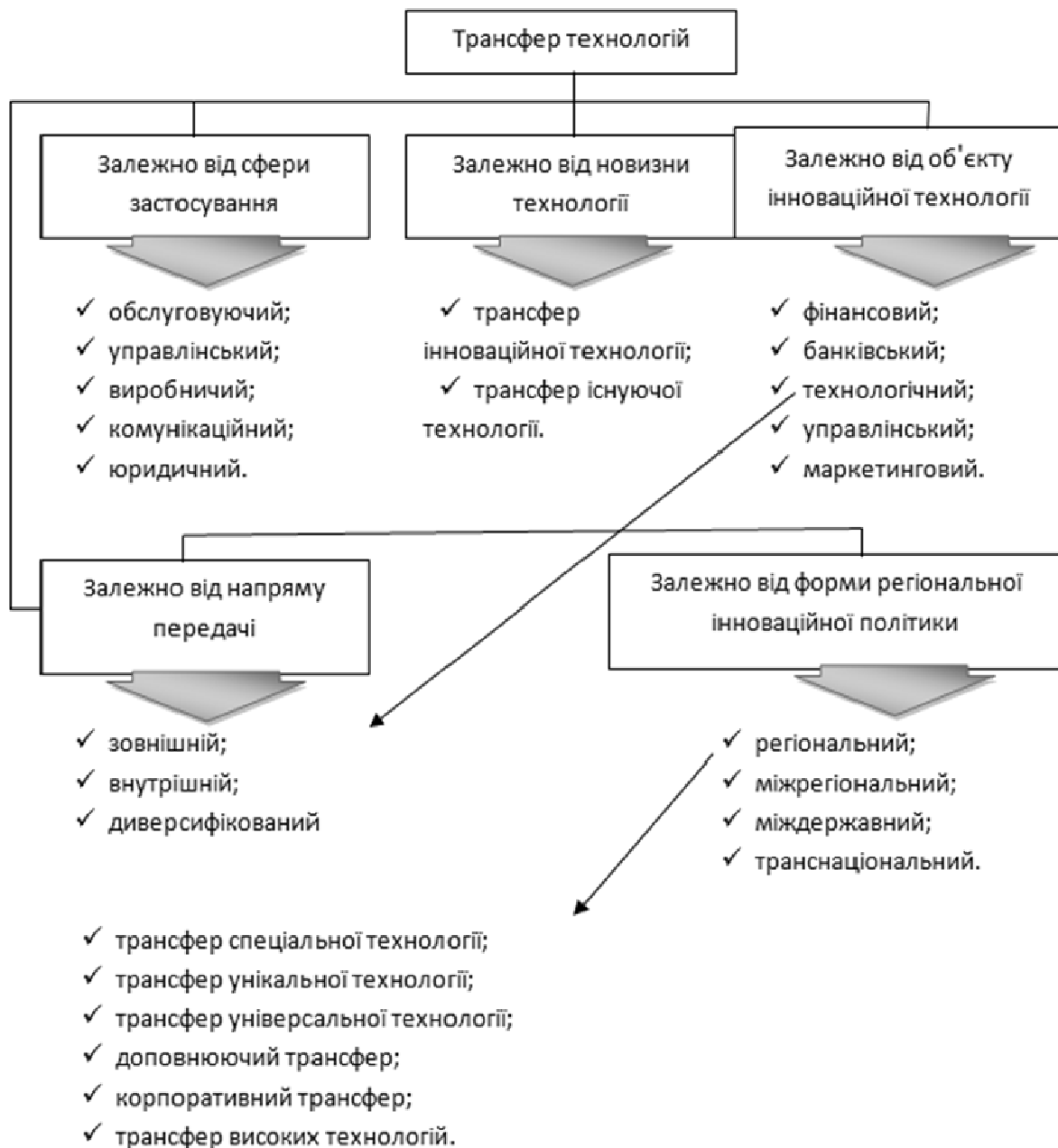

Рис. 1. Класифікація трансферу технологій

В загальному підсумку слід зазначити, що всі без виключення види трансферу технологій за своєю економічною суттю є передачею технологій з метою отримання прибутку або іншого соціально-значущого ефекту.

ВИСНОВКИ

Отже, попри розходження поглядів відносно класифікації технологій, їх трансфер можна класифікувати за п'ятьма групами в залежності від сфери застосування трансфера технологій, новизни технологій, об'єкта інновацій, напрямку передачі технологій, форм регіональної інноваційної політики.

Результати даного теоретико-методологічного дослідження можуть бути використані для подальшого уточнення сфер застосування і класифікації трансферу технологій.

Відповідно, класифікація технологій і їх трансферу залишаються не до кінця однозначними і, в кожному конкретному випадку, будуть мати різну логіку побудови.

Література:

1. Закон України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» від 14.09.2006 № 143-V
2. М. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоури Основы менеджмента, - М.: Издательство «Дело», 2002
3. Oxford English Dictionary, second edition, edited by John Simpson and Edmund Weiner, Clarendon Press, 1989